

Tvorba České zahraniční politiky

CEVRO

Jaroslav Kurfürst

Cíle hodiny

- **Tvorba zahraniční politiky ČR – ústavní a institucionální rámec**
- **Spojitost s demokratickým zřízením, zodpovědnost vlády**
- **Jedna zahraniční politika nebo více zahraničních politik?**
- **Role jednotlivých aktérů – ústava, kompetenční zákon, MZV. Výzvy a handicap?**
- **Koncepční dokumenty. BS, KZP, podrobnější koncepční dokumenty.**
-

**Rámec a principy
tvorby
zahraníční politiky**

Principy tvorby zahraniční politiky

- Ústavní a právní rámec – parlamentní vs. prezidentská republika, autoritářské státy vs. demokracie
-
- Národní zájmy – jak se formuluje zájem státu?
(zdroje, velikost, sousedé, ekonomika, demografie, tradice)
-
- Relativní kontinuita zahraniční politiky
-
- Politický konsensus – základ odolnosti státu

Právní rámec zahraniční politiky

Ústava České republiky

Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky (tzv. **kompetenční zákon**). Ústavní Zákon o obraně aj.

Mezinárodní smlouvy – závaznost, součást právního řádu

Smlouva o přistoupení České republiky k Evropské unii (vyhl. MZV č. 44/2004 Sb. m. s. a 72/2004 Sb. m.s.)

Vídeňské úmluvy – o smluvním právu (vyhl. MZV č. 15/1998 Sb.), o konzulárních stycích (vyhl. MZV č. 32/1969 Sb.) a o diplomatických stycích (vyhl. MZV č. 157/1964 Sb.).

Bilaterální smlouvy, multilaterální smlouvy, evropské právo (North Atlantic Treaty, konvence OSN, nařízení EU, delegované akty ...)

Právní rámec - Ústava České republiky

- preambule - princip **právního státu** (dále také v článku 1 a článku 9).
- preambule definice Česka jako „**svobodného a demokratického státu, založeného na úctě k lidským právům**“
- zařazení České republiky do „**rodiny evropských a světových demokracií**“
- 1. odst. čl. 1 Ústavy - **princip svrchovanosti**,
- odst. 2. Ústavy - princip **respektování mezinárodních závazků**
- **Pravomoci hlavních institucí** – viz dále
- Procedury k **uzavírání smluv**
- Vyhlášení **válečného stavu**
- **Vysílání sil a prostředků a umístění cizích sil a prostředků**
- ...
-

Politický rámec České zahraniční politiky

Koaliční smlouva

- rámcová dohoda politických stran vytvářejících vládu (především část zahraniční politika, evropská politiky, bezpečnostní a obranná politika)

Programové prohlášení vlády

- jeho schválení v parlamentu a vyslovení důvěry vládě

Konceptní rámec České zahraniční politiky

Bezpečnostní strategie (2015)

Koncepce zahraniční politiky (2015)

Koncepce zahraniční rozvojové spolupráce

Koncepce podpory lidských práv a transformační spolupráce

Koncepce prezentace České republiky

Koncepce výzkumu MZV za období 2017–2021

Bezpečnostní strategie

I. Úvod

II. Východiska bezpečnostní politiky České republiky

III. Bezpečnostní zájmy České republiky

IV. Bezpečnostní prostředí,

Strategický kontext,

Nejvýznamnější trendy a faktory

Bezpečnostní hrozby

V. Strategie prosazování bezpečnostních zájmů ČR

Kolektivní rozměr zajištění obrany a bezpečnosti

Strategie prevence a potlačování bezpečnostních hrozeb

Ekonomický rámec zajištění bezpečnostních zájmů

Institucionální rámec zajištění bezpečnosti

Bezpečnostní systém České republiky 2

Nutnost aktualizace

Změna bezpečnostního prostředí

Změna akcentů vlády

Koncepce zahraniční politiky (2015)

1. Východiska koncepce
2. Globální kontext
3. Východiska české zahraniční politiky
4. Cíle a nástroje české zahraniční politiky
 - 4.1. Bezpečnost
 - 4.2. Prosperita a udržitelný rozvoj
 - 4.3. Lidská důstojnost a lidská práva
 - 4.4. Služba občanům
 - 4.5. Dobré jméno v zahraničí
5. Teritoriální zaměření české zahraniční politiky
 - 5.1. Euroatlantický prostor
 - 5.2. Ostatní teritoria
6. Provádění koncepce

Nutnost
aktualizace!

Změna bezpečnostního
prostředí

Změna akcentů vlády

Institute

Domů / Informace a zajímavosti / Senát pro média / Tiskové zprávy / Předsedové obou komor Parlamentu prezentují v Bruselu jednotný a proaktivní přístup k evropské politice

Senát Parlamentu České republiky

Valdštejnské nám. 4, 118 01 Praha 1

- Tisková tajemnice **Mgr. Jana Taušová**
- Telefon **+420 257 072 719**
- Mobilní telefon **+420 731 124 353**

Předsedové obou komor Parlamentu prezentují v Bruselu jednotný a proaktivní přístup k evropské politice (01.02.2022)

na své ustavující schůzi v současnosti v. volebním období.

- Více**
- Jednání Poslanecké sněmovny
 - Předsedkyně Poslanecké sněmovny
 - Dokumenty Poslanecké sněmovny

NEJLEPŠÍ

CULTURA NA HRADĚ

Navští

Video Kontakty Napište pr

Jak se k n

12. 2021

Prezident republiky přijal nové velvyslance

veřejnosti o evropských záležitostech.

Sekce pro evropské záležitosti

Veřejnost

Úvod > O městě > Magistrát HMP > Tiskový servis > Tiskové zprávy

Kyjev se připojí k Paktu svobodných měst. Místní obyvatelé jsou ostražití, ale život ve městě plyne dál

Primátor hl. m. Prahy Zdeněk Hřib vyrazil na zahraniční pracovní cestu do Kyjeva, kterou podpořilo Ministerstvo zahraničí ČR a koordinována byla s velvyslanectvím ČR na Ukrajině. Primátor Hřib spolu s primátorem Varšavy Rafalem Trzaskowskim nabídli Kyjevu členství v Paktu svobodných měst, které starosta Vitalij Ključko uvítal a přijal. Zároveň ocenil osobní návštěvu obou primátorů ve městě právě v těchto těžkých dnech. Před společným jednáním navštívil pražský primátor v Kyjevě také křít civilní letecké obrany a inovační technologickou čtvrt' UNIT.CITY.

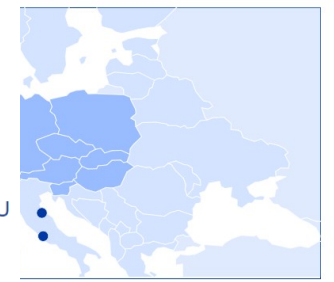
15. února 2022, Fotogalerie

- úvodní stránka
- členové vlády
- jednání vlády
- média centrum
- evropské záležitosti**
- pracovní a poradní orgány
- úřad vlády
- epidemie koronaviru

Evropské záležitosti

- Aktuálně
- Organizace Sekce
- Analýzy
- Evropské politiky
- Národní konvent
- Podpora Čechů v institucích EU
- Předsednictví ČR v Radě EU
- Česko v digitální Evropě
- Nástroj pro technickou podporu
- Fotogalerie
- Dokumenty

TD19

aktuální informace k cestám do zahraničí

Články a projevy

08.10.2021 / 13:11 | Aktualizováno: 15.02.2022 / 10:25

Twitter

MZV ČR upozorňuje, že z důvodu epidemiologické situace ve světě stále dochází k omezením v dopravě a zavádění restriktivních opatření omezujících vstup a pohyb na území jednotlivých států včetně... [více](#)

<p>Samospráva</p> <ul style="list-style-type: none"> hejtman rada zastupitelstvo Fond Vysočiny, dotace zobrazitel vstavy 	<p>Krajský úřad</p> <ul style="list-style-type: none"> telefonní seznam povinné informace podatelna úřední deska dokumenty odběrů 	<p>Hospodaření transparentně</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpočet a hospodaření registr smluv investiční mapa školský zdravotní 	<p>Veřejnost</p> <ul style="list-style-type: none"> Veřejný Vysočina příspěvek školský zdravotní
--	---	--	--

Parlament (Poslanecká sněmovna + Senát)

- Udělení souhlasu, potřebného k **ratifikaci mezinárodních smluv** vč. mezinárodních smluv spojeneckých, mírových a jiných politických; smluv, z nichž vzniká členství v mezinárodní organizaci; mezinárodních smluv hospodářských, aj.
-
- **Rozhoduje o vyhlášení válečného stavu, o plnění mezinárodních závazků o společné obraně v případě napadení a o účasti České republiky v obranných systémech mezinárodní organizace**, jíž je Česká republika členem.
-
- Udělení souhlasu k **vyslání ozbrojených sil České republiky mimo její území a k pobytu ozbrojených sil jiných států na území České republiky**, pokud toto rozhodnutí není vyhrazeno vládě. Rovnocenné postavení Senátu.
-
- Vykonává **kontrolní funkci vůči činnosti vlády** (v oblasti vládní zahraniční politiky) a možnosti vyslovovat vládě důvěru či nedůvěru (hlasování o důvěře vládě může být spojeno s otázkou vedení zahraniční politiky).
-
- Evropská politika – aproximace legislativy, diskuse o mandátu pro jednání v Radě a Evropské radě
-
- **Výbory** - Zahraniční výbor, Výbor pro evropské záležitosti, Výbor pro obranu a bezpečnost. **Parlamentní diplomacie, COSAC, Parlamentní shromáždění mezinárodních organizací (OBSE, NATO)**
-

Prezident

- Prezident je hlavou státu, zastupuje stát navenek - reprezentuje, vykonává a přijímá návštěvy, vede s nimi jednání.
-
- Hlavní pravomocí - pravomoc sjednávat a ratifikovat mezinárodní smlouvy. Rozhodnutím č. 144/1993 Sb. o sjednávání mezinárodních smluv. Tuto pravomoc částečně přenesl na vládu. Vyjednávání obstarává vláda, resp. ministerstvo. Smlouvy prezidentské (smlouvy vyžadující k ratifikaci souhlas Parlamentu nebo lidu, tj. smlouvy podle článku 10a a článku 49 Ústavy; jako jediný druh prezidentem skutečně ratifikovány, v praxi ale sjednávány vládou na základě ad hoc plné moci) na rozdíl od smluv vládních či resortních.
-
- pravomoc přijímat vedoucí zastupitelských misí jiných zemí - udělení tzv. agrément, převzetí pověřovacích listin.
-
- Pověřuje a odvolává vedoucí zastupitelských misí Česka.
-
- Prezident požívá výsad a imunit
-

Vláda

Vláda je vrcholným orgánem odpovědným za formulaci zahraniční politiky, jakkoli je odpovědná sněmovně má výkonnou pravomoc.

Vláda řídí, kontroluje a sjednocuje činnost všech ministerstev, ovlivňuje i tvorbu zahraniční politiky. Prostřednictvím úprav jednacího řádu nastavuje pravidla pro proces tvorby zahraniční politiky. Administrativní a organizační zajištění - Úřad vlády

Premiér a další členové vlády se podílí na diplomacii státu, jednají s partnery. Vláda má pravomoc rozhodovat o navazování diplomatických styků a o jejich úrovni. Projednává návrhy na sjednání mezinárodních smluv.

Navrhuje rozpočet vč. rozpočtu ministerstva zahraničních věcí.

Na Úřadu vlády - Výbor pro Evropskou unii (VEU), Bezpečnostní rada státu (BRS) (v budoucnu Úřad národně-bezpečnostního poradce) VEU je pracovním orgánem vlády pro stanovování a koordinaci pozic České republiky v EU - formulování strategických zájmů v EU, definování postojů. Pracovní a vládní úroveň. Schvaluje instrukce pro jednání Výboru stálých zástupců (COREPER) a mandáty pro jednání ministrů na zasedání Rady EU. Koordinaci činnosti vlády v této oblasti zajišťuje ministr pro evropské záležitosti.

Bezpečnostní rada státu je stálým pracovním orgánem vlády pro koordinaci problematiky bezpečnosti České republiky a přípravu návrhů opatření k jejímu zajištění. Je zřízena článkem 9 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Tvoří ji předseda vlády a další členové vlády, přičemž o jejím složení rozhoduje vláda svým usnesením.

Ministerstvo zahraničních věcí

Postavení ministerstev je v Ústavě zmíněno v článku 79.

Ministerstvo zahraničních věcí, stejně jako ostatní ministerstva, bylo zřízeno zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

MZV je ústředním orgánem státní správy pro oblast zahraniční politiky, jejíž koncepci také vytváří. Zabezpečuje vztahy České republiky k ostatním státům a mezinár. organizacím a integračním seskupením a řídí zastupitelské úřady v zahraničí. Významnou funkcí, kterou ministerstvo zahraničí plní, je funkce koordinační - koordinuje činnost ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy v oblasti zahraničních vztahů.

Dále koordinuje zahraniční rozvojovou pomoc, vnější ekonomické vztahy, podílí se na sjednávání mezinárodních sankcí a koordinuje postoje České republiky k nim.

Ministerstvo zahraničních věcí také koordinuje a zabezpečuje přípravu, sjednávání a vnitrostátní projednávání mezinárodních smluv a dohod, zabezpečuje vyhlášení mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána a sleduje jejich dodržování a provádění. Nezastupitelnou je také ústřední role ministerstva zahraničních věcí při provádění veškeré běžné agendy spjaté se zahraniční politikou, včetně získávání a vyhodnocování informací.

Tvorba

**jak vzniká
zahraniční politika?**

Tvorba zahraniční politiky - proces

Změna prostředí vyžaduje reakci
(postoje aktérů, změna pravidel, veřejného mínění)

Krizové situace

Nové příležitosti (ekonomické příležitosti, CZ PRES, radar ...)

Střídání vlád doma i v zahraničí

Proměny bezpečnostního prostředí

Klíčové otázky k diskusi o tvorbě zahraniční politiky

- Konsensus o české zahraniční politice a diskuse o jednotě
- Instrukce, ale i koaliční partneři uvnitř vlády
- Veřejné mínění v době dezinformací a sociálních sítí – př. migrační krize
- Představovaná geopolitika obyvatelstva, mentální mapy, národní mytologie, historické stereotypy, nálepkování
- USA, Brusel, Německo, Rusko, NATO – reprezentace systému hodnot a pravidel

Literatura

- Michal Kořan (2016) Aktéři tvorba české zahraniční politiky
-
- Koncepce zahraniční politiky ČR
-
- Bezpečnostní strategie ČR

Diskuse

Tvorba české
zahraniční politiky
CEVRO